

Nærings- Og Fiskeridepartementet

Att:

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Forslag til etablering av sammenslåingsordning for fartøy under 11 meters hjemmelslengde som fisker etter torsk hyse og sei nord for 62N

Vi viser til Nærings- og Fiskeridepartementets brev av 2. juli 2024 hvor Fiskeridirektoratet blant annet ble bedt om å vurdere samt å følge opp Stortingsvedtak 593 (2023-2024):

«Stortingsvedtak 593 (2023-2024): «Stortinget ber regjeringen etablere en sammenslåingsordning for fartøy under 11 meters hjemmelslengde, der eier av to fartøy som fisker torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord, får tillatelse til å slå sammen kvotegrunnlaget for to fartøy og fiske den samlede kvoten på ett fartøy, og utarbeide nærmere bestemmelser for bruken av ordningen, herunder aktivitetskrav».

Fiskeridirektoratets vurdering ble ferdigstilt den 4. oktober 2024 og offentliggjort på Fiskeridirektoratets hjemmesider som egen sak under årets reguleringsmøte 5-6 november 2024.

Saksfremlegget i reguleringsmøtet omhandlet følgende tema knyttet til sammenslåingsordningen i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N.

- En vurdering av vilkårene for å kunne benytte seg av sammenslåingsordning for torsk, hyse og sei nord for 62°N, herunder
 - krav til tidligere eierskap
 - Tidspunkt for inntreden og avslutting av ordningen
 - innføring av aktivitetskrav
 - mulige krav til det uttatte fartøy
 - mulighet for å kombinere ulike ordninger.
- En vurdering av vilkår for splitting av kvotene på et senere tidspunkt
- En vurdering av om ordningen skal etableres som en påmeldingsordning eller søknadspliktig ordning.

Saken ble diskutert på reguleringsmøtet, samt at det er kommet inn skriftlige innspill både før og etter. Fiskeridirektoratet har mottatt skriftlige innspill fra følgende:

Bivdu	Brev av 5.11.24
Sametinget	Brev av 1.11.24
Norges Fiskarlag	Brev av 5.11.24
Nord Fiskarlag	Udatert
Norges Kystfiskarlag	Udatert
Pelagisk Forening	Brev av 11.10.24
Nofima	Brev av 14.11.24

1. Vilkårene for å kunne benytte seg av sammenslåingsordningen i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N

Sametinget og Bivdu har gitt generelle innspill vedrørende sammenslåingsordningen og det presiseres fra begge parter at det ikke fremgår av saksfremlegget at samisk nærings- og kulturutøvelse er hensyntatt.

Bivdu anfører at det foreligger brudd på sjøsamenes menneskerettigheter da forvaltningen ikke har konsultert Bivdu i saken om angår fiske i sjøsamiske områder slik Sameloven tilsier.

En sammenslåingsordning som medfører at fartøy under 11 meter vil bli tatt ut av merkeregisteret vil på sikt medføre en ukontrollert reduksjon av de lokale fiskefartøy og salg av fiskerettigheter ut av sjøsamiske områder.

Fartøy under 11 meter som blir borte er den eneste flåtegruppen som har en lovfestet rett til fiske i sjøsamiske områder (jf. St.prop. 70L (2011-2012 og Deltakerloven § 21, siste ledd). En sammenslåing av kvoter og et redusert antall fiskefartøy i samiske områder er forhold som ikke omtalt eller synliggjort i Fiskeridirektørens forslag.

Bivdu anser at sak 4/2024 på Reguleringsmøtet den 6. – 7. november d.å. innehar så store mangler og svakheter - i vurdering av samiske fiskeriinteresser- at den ikke kan behandle på dette og gav følgende innspill:

*Reguleringsmøtes i november 2004 realitetsbehandler ikke sak 4/2024
Sammenslåingsordning for fartøy under 11 meter med hjemmelslengde i fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2025.*

Før saken tas opp til ny behandling i Reguleringsmøtet må bl.a. følgende emner utredes og grunngis:

- *Samiske kultur- og næringsinteresser må utredes, vurderes og inkorporert i saken*
- *Sametinget som politisk organ og Bivdu som næringsorganisasjon for rettighetshaverne (fiskerne) i sjøsamiske områder) skal:

 - o *Delta i utforming, drøftet og ha rimelig god tid til å gjennomgå og behandle en eventuell sammenslåingsordning for fartøy under 11 meter med hjemmelslengde i fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62° N**

Sametinget

Sametinget er opptatt av og tar forbehold om at innføring av ordningen ikke virker strukturerende fartøygruppen, medfører frafall i næringa, men heller virker styrkende for den minste fartøysgruppen som ordningen berører. Dette er også tatt opp i forbindelse med konsultasjoner om regjeringens kvotemelding i løpet av 2022 og 2023.

Sametinget vil minne om at driftsmarginen er lavest i flåten under 11 meter, noe som riksrevisjonens rapport (2020) også viser til. Derfor vil selv små investeringer og kvotekjøp være avgjørende for å oppnå levedyktig inntekt fra fisket. Dette bør det tas høyde for i overgangsordningen for samfiske.

Samfiskeordningen har resultert i mange passive fartøy, hvor kvotene i realiteten fiskes på aktivt fartøy som er større, nyere og totalt mer effektivt fartøy. Riksrevisjonen (2020) mener det er sterkt kritikkverdig at samfiskeordningen har fått virke i mer enn 10 år og i praksis har fungert som en strukturordning, når de negative konsekvensene var kjent på forhånd.

Sametinget er av den oppfatning at overgangsordningen bør sikre at ikke en tar flere båter enn nødvendig ut av drift, og at ikke antall fiskere reduseres. Ordningen bør dessuten sikre rekruttering i fartøysgruppen som berøres. Erfaringene med tidligere kondemneringsordninger er at disse har ført til stort frafall i flåten og er noe som burde unngås for kystflåten i de samiske områdene.

1.1 Krav til tidligere eierskap

1.1.1. Tilbakemeldinger etter reguleringsmøtet

Norges Fiskarlag

Fiskarlaget støtter ikke krav til tidligere eierskap for å kunne benytte seg av ordningen.

Fiskarlaget mener det må være tilstrekkelig at fartøyene som skal inngå i sammenslåingsordningen er innført i merkeregisteret og oppfyller alle offentlige pålagte krav til fartøyet.

Nord Fiskarlag:

Styret i Nord Fiskarlag støtter ikke forslag om at det stilles som vilkår for å benytte sammenslåingsordningen at begge fartøy må være eid direkte av samme fysiske eller juridiske eier i forkant av sammenslåingen, men at det må være tilstrekkelig at fartøyene har samme eier på søknadstidspunktet.

Dersom det likevel stilles krav til tidligere eierskap, må støtte styret i Nord Fiskarlag en endring at eierdefinisjonen slik at det harmoniserer med øvrige fiskeriregelverk.

Ved endring i av eierdefinisjonen tilrår styret i Nord Fiskarlag at det innføres en overgangsordning for de som får behov for å tilpasse seg ny eierdefinisjon. De som i dag har to ulike juridiske eiere må ikke bli urimelig skadelidende med slik endring i regelverket, og styret henviser her til overgangsordninger ved tidligere endringer i deltakerforskriften.

Norges Kystfiskarlag støtter forslaget om at begge fartøy må være eid direkte av samme fysiske eller juridiske person.

Pelagisk Forening støtter at det stilles krav til eierskap «foregående år» for begge fartøy. Det forutsettes at dette betyr at fartøyet må hatt deltakeradgang i disket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N med hjemmelslengde under 11 meter og ha vært eid i løpet av året før det søkes om ordningen. Videre støtter Pelagisk forening at det stilles krav til samme juridiske eier i første ledd.

1.1.2 Fiskeridirektoratets forslag etter reguleringsmøtet

Tilbakemeldingene etter reguleringsmøtet viser at det er ulike meninger i næringen når det kommer til kravet om tidligere eierskap og hvilket eierbegrep som skal legges til grunn for ordningen.

Fiskeridirektoratet har betenkeligheter med å ikke stille krav til tidligere eierskap. For samfiske med seg selv er det et krav om at eier må ha hatt adgang til å delta med to fartøy i et av de to foregående år, slik at et krav om tidligere eierskap allerede er praktisert i næringen. Videre vil et krav om tidligere eierskap vil kunne motvirke at fartøy kjøpes utelukkende for å slå sammen kvoter. Uten et slikt inngangsvilkår vil det legges til rette for at flere selger seg ut av lukket gruppe for deretter å delta i åpen gruppe, med den konsekvens at presset på åpen gruppe øker.

Fiskeridirektoratet anser det som nødvendig å stille vilkår om at begge fartøy må ha vært eid direkte av samme fysiske eller juridiske person. Innføring av sammenslåingsordningen vil medføre at kvoten blir overført til det aktive skroget mens det avgivende skroget skal slettes fra merkeregisteret. Ved å ikke innføre et slikt vilkår vil det kunne oppstå en rekke utfordringer rundt eierskap i deltakerrettigheter, spesielt ved salg av fartøy for fortsatt drift og splitting av id-kvoten men også i forbindelse med arv og generasjonsskifte.

Fiskeridirektoratet foreslår etter dette at det stilles som vilkår for å benytte sammenslåingsordningen at begge fartøy må ha vært eid direkte av samme fysisk eller juridisk person foregående år.

1.2 tidspunkt for inntreden og avslutning av ordningen.

1.2.1 Innspill etter reguleringsmøte

Norges Fiskarlag mener inntreden i ordningen må kunne skje hele året. Når det gjelder avslutning av ordningen, kan Fiskarlaget støtte at dette av hensyn til kvoteavregning kun kan skje ved utgangen av et kalenderår.

Nord Fiskarlag.

Nord Fiskarlag støtter at kvoter kan splittes etter eiers eget ønske på et senere tidspunkt, uten en spesifikk sluttdato. Styret i Nord Fiskarlag kan likevel også støtte at ordningen bare kan avsluttes med virkning fra utgangen av et kalenderår/ årsskiftet. Dette av hensyn til en enklest mulig regulering av fiskeriet og kvoteavregning for det enkelte fartøy. For å gi næringen noe bedre fleksibilitet støtter Nord Fiskarlag at man kan inntre i sammenslåingsordningen når som helst på året, forutsatt at det ikke er levert fangst i medhold av tillatelsen på det avgivende fartøy i det aktuelle kalenderår.

Norges Kystfiskarlag.

Norges Kystfiskarlag mener det bør åpnes for at det kan være levert fangst på det avgivende fartøyet i det aktuelle kalenderåret all den tid fangstet kvantum trekkes fra i den nye tillatelsen. Ettersom ID-kvotene beholder sine ID-nummer vil fangsten være registrert og identifiserbar. Norges Kystfiskarlag støtter forslaget om at avslutning av ordningen bare kan skje med virkning fra kalenderårskiftet.

Pelagisk forening støtter forslaget om at det ikke kan fiskes på kvote på torsk, hyse og sei nord for 62°N det året man går inn i ordningen. Det forutsettes imidlertid at det kan fiskes på andre kvoter på fartøyet. Videre støttes forslaget om at en kun kan gå ut av ordningen med virkning fra 31.12.

1.2.2 Fiskeridirektoratets forslag etter reguleringsmøtet

Det synes å være enighet i næringen om at avslutning av sammenslåingsordningen bare kan skje med virkning fra kalenderårskiftet.

Fiskeridirektoratets vurdering i saksfremlegget om at det ikke hensiktsmessig at ordningen bare kan inngås med virkning fra kalenderårskiftet har også støtte i næringen. Ved å ikke sette en konkret dato for inntreden vil en kunne unngå utfordringer som vil oppstå i forbindelse med saksbehandling og teknisk gjennomføring av ordningen. Det vil også gi fiskerne en større grad av fleksibilitet om de ikke må forholde seg til en konkret frist for inntreden av ordningen.

Et vilkår om at en ikke kan ha levert fangst i medhold av den aktuelle tillatelsen det kalenderåret denne skal overføres til annet fartøy vil imidlertid være nødvendig i forhold til korrekt fangstbelastning og kvoteavregning ved inngåelse av ordningen.

Med bakgrunn i ovennevnte foreslår Fiskeridirektoratet at inngåelse av ordningen kan skje når som helst i løpet av kvoteåret. Det kan ikke være levert fangst i medhold av tillatelsen tilhørende i det avgivende fartøy i det aktuelle kalenderåret ordningen ønskes inngått. Avslutning av ordningen kan bare skje med virkning fra kalenderårskiftet.

1.3 innføring av et aktivitetskrav

1.3.1 innspill etter reguleringsmøtet

Fiskarlaget

Fiskarlaget mener det ikke må settes noe aktivitetskrav til de fartøy som skal delta i ordningen. Et slikt krav vil etter Fiskarlagets vurdering føre til et stort press på fisket etter hyse og sei eller andre arter, noe som er svært uheldig med dagens ressursituasjon, samt at eventuelle andre arter som skulle inngå i et slikt foreslått aktivitetskrav vil kunne føre til at fartøy som også har kvotegrunnlag i pelagisk sektor vil derfor kunne havne i en skvis for å kunne ivareta et eventuelt aktivitetskrav.

Nord Fiskarlag

Nord Fiskarlag er imot at det stilles aktivitetskrav som vilkår for å kunne benytte sammenslåingsordningen.

Nord Fiskarlag finner at et aktivitetskrav, hverken er formålstjenlig, ønskelig ut ifra ressursperspektivet eller rettferdig for fiskerne som deltar i ulike fiskeri, spredt utover hele den norske kyst.

Beslutter myndighetene å innføre et aktivitetskrav, må omsetningsverdi av alle arter inngå og det må gjøres unntak fra krav i 2025 slik Fiskeridirektoratet er inne på i sitt høringsbrev.

Norges Kystfiskarlag

Norges Kystfiskarlag støtter ikke forslaget om at et eventuelt aktivitetskrav bare bør kunne oppfylles ved fiske etter hyse/og eller sei. Kravet vil medføre økt fiskepress på disse artene, der f.eks. hysefisket allerede er utfordret av lavere kvoter og økt fiskepress som følge av lavere torskekvoter. Kravet vil også virke geografisk diskriminerende ved at fiskere sør i landet må gå nordover ens ærend for å oppfylle kravene. Kystfiskarlaget mener det bør være irrelevant hvilke andre arter enn torsk man fisker for å oppfylle et aktivitetskrav.

Norges Kystfiskarlag mener et aktivitetskrav må kunne oppfylles ved fiske på alle andre arter enn torsk. Det forutsettes at aktivitetskravet kan fiskes på begge fartøyene som skal inngå i tillatelsen.

For at ordningen skal ha noen nevneverdig effekt ift. å stimulere til fiske på andre arter enn torsk må aktivitetskravet bør fungere som et årlig krav for fortsatt bruk av ordningen. Kystfiskarlaget.

Kystfiskarlaget mener aktivitetskravet ikke må måles i verdi ettersom dette vil være et insentiv til økt press på sårbare arter som f.eks. kongekrabbe og kveite. Aktivitetskravet bør måles i kvantum. Ettersom forholdet mellom kvantum og verdi er svært ulikt mellom artene bør kvantumet tilpasses den enkelte art, f.eks. som en faktor/prosentandel av fartøyets til enhver tid gjeldende kvote på den aktuelle art. Det bør etableres en dispensasjonsordning fra aktivitetskravet ved spesielle årsaker som sykdom, havari, fødsels- og foreldrepermisjon o.l.

Sammenslåingsordningen har potensial til å være et godt tiltak for å sikre en moderne og profesjonell sjarkflåte der vedlikehold og sikkerhet står i fremsetet. Tall fra ulykkesstatistikken viser at om lag halvparten av fiskerne som har omkommet på havet de siste 24 årene var alene om bord da ulykken skjedde. Som et viktig sikkerhetstiltak for den minste flåten mener Kystfiskarlaget det må stilles krav om at minst to fiskere står om bord fartøyet som deltar i ordningen.

Pelagisk Forening

Fiskeridirektoratet skriver en del om aktivitetskrav knyttet til ordningen, enten som et inngangsvilkår eller som et vilkår for å bli i ordningen. Pelagisk Forening støtter ikke et aktivitetskrav.

Selv om det er uttalt fra Stortinget, regjering, departement og Fiskeridirektoratet er ID-kvoten en annen versjon av strukturering. Det er derfor naturlig å se hen til hvordan strukturordningen er innordnet. Det er ikke aktivitetskrav på struktur i dag.

Dersom Fiskeridirektoratet likevel skulle velge å beslutte et aktivitetskrav mener vi at den beste løsningen er aktivitetskrav som et inngangsvilkår. Vi støtter ikke et aktivitetskrav som et vilkår for å bli i ordningen.

Vi støtter heller ikke at aktivitetskravet kun skal gjelde hyse/sei som foreslås. Fisket etter hyse/sei skjer med andre redskap og til andre tidspunkt enn fisket etter torsk. Dette kan medføre økte kostnader. Dersom det innføres et aktivitetskrav mener vi det må være likt det kravet til minimumsfangst som er i dag på krav til å samfiske med seg selv, jf. forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2024 § 31. Da forutsetter vi samtidig at man, som i dag, også vil oppfylle det kravet ved å ha deltatt i et samfiskelag året før.

Alternativt mener Pelagisk Forening at et aktivitetskrav må innrettes slik at det kan fiskes et minimum, ut av alle arter. Vi mener at dersom det innføres et aktivitetskrav bør det måles i kvantum, ikke i verdi.

1.3.2 Fiskeridirektoratets forslag etter reguleringsmøtet

Tilbakemeldingene fra næringen viser at et aktivitetskrav i liten grad er ønskelig. Den generelle holdningen er at ordningen må være enklest mulig og et aktivitetskrav vil komplisere ordningen

Aktivitetskravet er blant annet begrunnet med et ønske om å unngå at sammenslåingsordningen medfører redusert utnyttelse av andre arter og at kvoter på disse

blir stående ufisket. Dette vil kunne redusere verdiskapningen og slå negativt ut for landindustrien som går glipp av råstoff.

Å innføre et aktivitetskrav som inngangsvilkår for bruk av ordningen vil bare stimulere til økt fangst av andre arter året før en velger å benytte seg av ordningen. Et slikt krav vil ikke bidra til stabil utnyttelse av andre arter enn torsk og dermed heller ikke bidra til økt råstoffleveranse til landindustrien over tid. Skal det innføres et aktivitetskrav må det være et årlig aktivitetskrav.

Skal en innføre et aktivitetskrav må det også settes en konsekvens dersom aktivitetskravet ikke blir oppfylt. Fiskeridirektoratet har skissert et alternativ med redusert faktor på id-kvoten. Dersom aktivitetskravet ikke overholdes, vil id-kvoten få redusert faktor for torsk med en gitt % det påfølgende år.

I tillegg til å være mindre inngripende ovenfor fiskerne og enklere å praktisere vil en slik konsekvens også fungere som et incentiv til at kvoten på hyse og sei blir utnyttet uten at det går ut over stabiliteten til ordningen.

En ordning med reduksjon i kvotefaktor er likevel ikke nødvendigvis uproblematisk. Det vil kunne få konsekvenser for finansieringsinstitusjoners villighet til å yte lån til næringen dersom kvotefaktorene kan variere fra år til år. Det må videre kunne påregnes en diskusjon om hvorvidt en slik ordning vil ha et pønalt preg og dermed kunne karakteriseres som straff.

Til forslaget om at et eventuelt aktivitetskrav bare bør kunne oppfylles ved fiske etter hyse og /eller sei er det bred enighet i næringen at det ikke er ønskelig. Det vises til at et krav om fiske etter hyse/sei vil kunne medføre økt fiskepress på disse artene som igjen vil kunne påvirke flere enn bare de som velger å benytte seg av sammenslåingsordningen. Dersom overreguleringen i hyse/sei fiske vil reduseres vil det kunne få konsekvenser for de som i dag i større grad utnytter dette. Et økt fiske etter hyse/sei vil også kunne føre til en større diskusjon rundt adgangen til kystnært fiske og hvem som skal gis mulighetene for å drive fiske nært land.

Videre vil et slikt krav i kunne virke konkurransevridende innad i næringen da de som er hjemmehørende sør for 62°N vil kunne risikere å måtte gå nordover for å fiske hyse/sei på en tid av året hvor en ellers ville fisket andre arter andre steder i landet. Skulle en likevel innføre et aktivitetskrav er det enighet i næringen at det må kunne oppfylles ved fiske på alle arter. Fiskeridirektoratet tolker dette slik at aktivitetskravet da må være generelt og knyttet til fangstverdi.

Som vist til i saksfremlegget i reguleringsmøtet punkt 2.4 har den minste sjarkflåten, som sammenslåingsordningen er aktuell for, i stor grad bare kvoter i fisket etter torsk, hyse og sei. Fiskeridirektoratet har forståelse for de utfordringene næringen skisserer ved innføring av et krav om fiske etter hyse og/eller sei. Fiskeridirektoratet mener at en bør være varsom med å innføre ordninger som kan medføre økt fiske på ikke-kvoteregulerte arter som allerede er under press.

Et aktivitetskrav som knytter seg til fangst av hyse og/eller sei i forbindelse med sammenslåingsordningen for fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62°N vil kunne sikre at disse artene utnyttes i større grad og på den måten føre til at det i noe større grad leveres fisk utenom hovedsesongen for torsk. I så tilfeller vil et aktivitetskrav, til en viss grad, kunne bidra til økt sysselsetting på land.

Slik Fiskeridirektoratet ser det vil det være gjennomførbart å innføre et aktivitetskrav i forbindelse med innføringen av sammenslåingsordningen. Samtidig ønsker vi å gjøre oppmerksom på at den minste flåten har sine begrensede forutsetninger når det kommer til vær og utfartsområde. Dette vil igjen begrense muligheten for å bringe på land råstoff i enkelte deler av året. Samtidig vil vi bemerke at problemstillingen rundt råstofftilgang for landindustrien er en problemstilling som ikke bare angår den minste flåten under 11 meter.

Dersom det besluttes å innføre et aktivitetskrav ved bruk av sammenslåingsordningen foreslår Fiskeridirektoratet at det blir et årlig aktivitetskrav som bare kan oppfylles ved fiske etter hyse og sei, alternativt at det settes et generelt krav basert på fangstverdi.

1.4 Krav til det uttatte fartøy

1.4.1 Innspill etter reguleringsmøtet

Norges Fiskarlag

Fiskerlaget støtter at det ikke settes noen begrensninger for fartøy som avgir deltakeradgang i forbindelse med sammenslåingsordningen. Det må ikke settes noen krav til fartøy som ønsker å delta i sammenslåingsordningen, slik at en ekskluderes fra å fiske i pelagisk sektor.

Nord Fiskarlag

Nord Fiskarlag støtter Fiskeridirektoratets forslag om at det ikke settes begrensninger for fartøy som tas ut av fiske i forbindelse med sammenslåingsordningen. Det bør videre legges opp til en revurdering av krav til uttatte fartøy på et senere tidspunkt, når situasjonen har stabilisert seg og ordningen har funnet sin form

Pelagisk forening

Pelagisk Forening er enig med Fiskeridirektoratet, og støtter ikke et krav til kondemnering av fartøy som oppgir en kvote for å delta på ID-kvoteordningen. Vi støtter heller ikke bruk av karantene.

Pelagisk Forening støtter som hovedregel at dersom et fartøy som avgir en deltakeradgang til et annet fartøy for å delta i ID-kvote ordningen, skal det avgivende fartøy slettes. Men, det forutsetter at fartøyet som avgir en deltakeradgang ikke har andre deltakeradganger. Det kan ikke være krav til sletting dersom fartøyet som gir fra seg en rettighet har andre deltakeradganger.

Fiskeridirektoratet foreslår at det ikke stilles krav til eksisterende driftsgrunnlag på fartøy som skal motta en ID-kvote ved oppsplitting. Da må det, ved inngang i ordningen, også tillates oppsplitting av driftsgrunnlag på to fartøy. Dersom det ikke tillates må det ved inngang i ordningen være mulig å tildele tillatelser til det mottakende fartøy i samme søknad, eller til andre fartøy.

Nofima

Det bør vurderes å stille strengere krav enn foreslått til det uttatte fartøyet, uten at vi presenterer en konklusjon på hvilke. Det innebærer et dilemma opp mot ressursbruk i forvaltning og hos aktører. men vi mener likevel det bør vurderes nærmere. Kanskje særlig i etterkant av riksrevisjonens anmerkning om å i større grad utrede konsekvenser av forvaltningstiltak som fremmes.

Sammenslåingsordningen vil kun gjelde for samfiskefartøy med samme eier, og det vil i de fleste tilfeller være det passive fartøyet som utgår. I saksdokumentet refereres det til at dette vil gjelde 199 samfiskelag med samme eier slik at det evt. er dette antallet fartøy som potensielt vil tas ut av merkeregisteret. For å belyse problemstillingen gjorde Nofima et uttrekk av samfiskefartøy med samme eier i 2023, og fant 170 fartøy av de 199 som Fiskeridirektoratet referer til. I to tilfeller ble det vekslet mellom aktivt og passivt fartøy i utvalget, men gjennomsnittstallene for henholdsvis aktive og passive fartøy viser store forskjeller: Der aktive fartøy (i samfiskelag med samme eier) i gjennomsnitt var 12 meter i største lengde og bygget i 2006, var passive fartøy i snitt 8,5 meter og bygget i 1987. 91 av de passive fartøyene var under 8 meter og 28 fartøy er mindre enn 7 meter. Ni av fartøyene er bygget før 1970. Dette er fartøy som ikke har krav til Fartøyinstruks. Enn videre, etter det vi har klart å bringe på det rene, så har Sjøfartsdirektoratet heller ikke stilt krav til Fartøyinstruks på fartøy som ikke har vært aktive i fiske. Selv om gjennomsnittstall for lengde og byggeår ikke gir uttrykk for fartøyenes generelle tilstand, så kan det være at år «i opplag»/passivitet gjør at de kan være uegnet for å benyttes i fiske. Og ved et eventuelt kondemneringskrav så kan ordningen gis den samme grad av fleksibilitet som ved det tidligere kondemneringskravet i strukturvoteordningen, at «gode» fartøy kan videreselges (eksempelvis til åpen gruppe) og et utrangert fartøy kondemneres. Vårt poeng i møtet var at man kanskje bør være føre var for å unngå at disse fartøyene trekkes ut av fiske i lukket gruppe, for så å eventuelt dukke opp i åpen gruppe. Selv om man har hatt en periode med fallende kvoter, tyder våre analyser på at det bare i begrenset grad har hindret tilstrømmingen i åpen gruppe. Og selv om det er høvedsmanns ansvar å sørge for at driftsmiddelet er i stand til å tåle vind og vær, så kan det være grunner for å sørge for å unngå en uheldig overflytning av uegnete fartøy, i en periode der det er inntektskrav på kongekrabbe som skal økes, redusert lønnsomhet i næringa som kan gå ut over vedlikeholdsevne, og at nyutdannede står i fare for ikke å få lærlingeplass på større fartøy.

I reguleringsmøtet ble det i tilknytning til Nofimas innspill uttalt at dersom en skulle gå inn for et fleksibelt kondemneringskrav kunne en løsning være å kreve at fartøyet måtte kunne vise til gyldig fartøyinstruks for å bli unntatt kondemnering.

1.4.2 Fiskeridirektoratets forslag etter reguleringsmøtet

Det er lagt til grunn i Meld. St. 7 (2023-2024) at avgivende fartøy i sammenslåingsordningen skal trekkes ut av fiske og slettes i merkeregisteret.

Det er ulike meninger innad i næringen om det skal settes krav til det avgivende fartøy og i så fall hvilke krav som skal stilles. Norges Fiskarlag har uttalt at det ikke må settes noen begrensninger til det uttatte fartøy, slik at en ekskluderes fra å fiske i pelagisk sektor. Pelagisk forening er også av den oppfatningen av at det ikke kan være krav til sletting dersom fartøyet som gir fra seg rettigheten har andre deltakeradganger.

Som vist til i saksfremlegget i reguleringsmøte punkt 2.4 er det bare 10 av de 199 passive fartøyene som drev samfiske med seg selv i 2023 som også har andre rettigheter i lukket gruppe. Fiskeridirektoratet kan ikke se at et krav om sletting av fartøyet vil ha stor innvirkning for bruk av sammenslåingsordningen. Et krav om sletting vil derfor ikke være uforholdsmessig og vi ser ikke andre grunner som tilsier at fartøyet ikke skal slettes.

I saksfremlegget i reguleringsmøtet ble det vurdert ulike alternativer for krav til det uttatte fartøy. Nofima viser til at de passive fartøyene i samfiskelag er eldre og mindre enn det aktive fartøyet. Det er ikke tvilsomt at flere år i opplag kan gjøre passive fartøy mindre egnet for bruk i fiske.

Et av alternativene som er vurdert er å innføre et kondemneringskrav for det uttatte fartøyet. Et slikt kondemneringskrav vil kunne sikre at uegnede fartøy ikke blir et miljøproblem langs kysten, men det vil også kunne føre til at godt egnede fiskefartøy destrueres. Nofima foreslår en fleksibel kondemneringsordning som vil kunne sikre at ikke godt egnede fartøy destrueres. Fiskeridirektoratets vurdering er at en slik løsning er lite hensiktsmessig. Et fleksibelt kondemneringskrav vil komplisere ordningen og kreve større bruk av ressurser i forvaltningen.

Tilbakemeldingen fra næringen er at de ønsker en ordning som er minst mulig komplisert og at det ikke er ønskelig med ytterligere begrensninger på fartøy som tas ut av merkeregistret gjennom bruk av sammenslåingsordningen.

Fiskeridirektoratet vurderer ikke at sletting av fartøyet fra merkeregistret uten noen videre begrensning nødvendigvis vil føre til økt deltakelse i åpen gruppe eller fiske på uregulerte arter. En begrensning på det uttatte fartøy vil kunne være negativt for rekrutteringen til fiskeflåten ved at antall tilgjengelige fartøy reduseres og prisen på tilgjengelige fartøy øker.

Fiskeridirektoratet foreslår at avgivende fartøy i sammenslåingsordningen trekkes ut av fiske og slettes i merkeregistret, men at det ikke innføres ytterligere begrensninger for det uttatte fartøyet.

1.5 Adgang til å delta i andre ordninger

1.5.1 Innspill etter reguleringsmøtet

Fiskarlaget

Fiskarlaget støtter Fiskeridirektoratets forslag om at fartøy som deltar i sammenslåingsordningen ikke skal ha adgang til å delta i samfiskeordningen i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N. Videre viser Fiskarlaget til innspill vedrørende midlertidige driftsordninger i sak 01 til reguleringsmøtet. Dersom en slik ordning blir innført, mener Fiskarlaget at det bør tillates å både benytte sammenslåingsordningen og midlertidig driftsordning.

Nord Fiskarlag

Fiskeridirektoratet viser til at sammenslåingsordningen skal erstatte adgangen til å samfiske med egne fartøy, og at ordningen derfor bør ses i lys av samfiskeordningen hvor et fartøy bare kan delta i et samfiskelag i løpet av reguleringsåret.

Det vises videre til at det i Meld. St. 7 (2023-2024) er lagt opp til at en ikke kan ha mer enn 2 kvoter pr fartøy. Styret i Nord Fiskarlag støtter Fiskeridirektoratets forslag om at et fartøy som benytter sammenslåingsordningen ikke i tillegg kan delta i den ordinære samfiskeordningen med ulike eiere. Styret i Nord Fiskarlag viser imidlertid til dialogen som har vært mellom Norges Fiskarlag, Sjømat Norge og myndighetene angående situasjonen i hvitfiskektoren. Dersom det innføres midlertidige driftsordninger for å avhjelpe situasjon, må også fartøy under 11 meter som benytter seg av sammenslåingsordningen, få delta i en midlertidig driftsordning.

Norges Kystfiskarlag

Norges Kystfiskarlag støtter ikke forslaget og mener det må være mulig for to ulike fartøyeiere som benytter samfiskeordningen å kombinere dette med sammenslåingsordningen.

Pelagisk forening støtter forslaget om at man ikke kan delta både i ID-kvote ordningen og samfiske med ulike eiere.

1.5.2 Fiskeridirektoratets forslag etter reguleringsmøtet

En ordning som tillater at eier av fartøy som deltar i sammenslåingsordningen også kan delta i samfiskeordningen, vil åpne for at to fartøy som begge benytter seg av sammenslåingsordningen kan samfiske. I praksis vil en slik ordning medføre at et fartøy kan fiske inntil fire kvoter per reguleringsår alt etter hvem det avtales samfiske med.

I Meld. St. 7 (2023-2024) er det lagt opp til at en ikke skal kunne inneha mer enn 2 kvoter pr. fartøy. I perioder med lave kvoter vil en ordning som tillater at en både kan benytte seg av sammenslåingsordningen og delta i et samfiskelag kunne føre til økt press på å utvide sammenslåingsordningen til at mer enn to kvoter per skrog.

Det er, og har alltid vært, en begrensning i samfiskeordningen at et fartøy bare kan delta i et samfiskelag i løpet av reguleringsåret. En har derfor ikke hatt anledning til å samfiske med seg selv og samtidig deltatt i et samfiskelag med et annet fartøy. Sammenslåingsordningen skal erstatte adgangen til å drive samfiske med seg selv. Fiskeridirektoratet kan ikke se at sammenslåingsordningen var ment å skulle utvide samfiskeordningen slik at en kan fiske mer enn to kvoter på et skrog.

Fiskeridirektoratet foreslår at det for fartøy som deltar i sammenslåingsordningen ikke er adgang til å delta i samfiskeordningen i fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62°N.

2. Splitting av id-kvote – opphør av sammenslåingsordningen

2.1 vurdering av vilkår for splitting av id-kvote – opphør av sammenslåingsordningen for torsk, hyse og sei nord for 62°N

2.1.1 Innspill etter reguleringsmøtet

Fiskarlaget

Når det gjelder splitting (tilbakeføring) av ID-kvoten vurderer Fiskarlaget det slik at det ikke bør innføres noe krav om driftsgrunnlag for mottakende fartøy, men viser til tematikk over med at det fremdeles gjenstår flere ubesvarte spørsmål før en kan ta endelig stilling til spørsmålet.

Fiskarlaget støtter ikke Fiskeridirektoratets forslag til tilbakeføring av ID-kvoter, og mener det må avklares nærmere hvilke konsekvenser og alternativer som foreligger. Prinsipielt mener Fiskarlaget at dette må reguleres på hjemmelslengde, uavhengig av fartøyets faktiske lengde.

Nord Fiskarlag

Nord Fiskarlag støtter Fiskeridirektoratets forslag om at det ikke settes krav til om at mottakende fartøy må ha driftsgrunnlag i form av deltakeradgang eller konsesjon, siden det vil føre til liten fleksibilitet og hindre fartøyeier i å flytte ID-kvoten tilbake til opprinnelig fartøy ved opphør av sammenslåingsordningen. Videre mener Nord Fiskarlag at id- kvoten som er brukt i ordningen, må kunne selges til ny eier uten å selge fartøyet.

Nord Fiskarlag mener at kvotene som inngår i sammenslåingsordningen, må splittes til et fartøy som tilhører samme fartøylengdegruppe (eller lavere) som kvoten ble tatt fra ved sammenslåingen.

Pelagisk forening støtter forslaget om at man, ved oppsplitting, kan plassere id-kvote på et fartøy uten driftsgrunnlag, annet enn i åpne fiskerier.

I reguleringsmøtet ble det fra enkelte aktører presisert at det er viktig at ikke ordningen medfører at kvotene flyttes fra den minste flåten og opp i lengdegruppene.

2.1.2 Fiskeridirektoratets forslag etter reguleringsmøtet

Den generelle tilbakemeldingen fra næringen er at ordningen slik den var fremlagt er for komplisert og det er delte meninger om Fiskeridirektoratets forslag i saksfremlegget i reguleringsmøtet når det kommer til splitting av id-kvote.

Regjeringen har lagt stor vekt på at muligheten til å slå sammen kvoter skal være reverserbar, samtidig som en har lagt opp til at avgivende fartøy skal trekkes ut av fiske og slettes i merkeregisteret.

Ved reversering av ordningen vil det enten måtte utstedes ervervstillatelse til mottakende fartøy eller vedtak om tildeling av tillatelse til nytt fartøy. Vurderingene rundt splitting av id-kvote må derfor ses opp mot dagens regler om ervervstillatelse og tildeling av tillatelse i medhold av deltakerforskriften.

Dersom id-kvoten kan splittes ut til et fartøy som ikke har deltakeradgang eller konsesjon vil det gjøre ordningen mer fleksibel for næringen. Samtidig er det viktig at sammenslåingsordningen ikke skal kunne benyttes som en mellomstegs løsning for å flytte kvoter ut fra den minste gruppen og over på fartøy med større faktisk lengde.

På bakgrunn av dette foreslår Fiskeridirektoratet at det ved splitting av id-kvote ikke stilles krav om at mottakende fartøy må ha driftsgrunnlag i form av en deltakeradgang eller konsesjon.

I de tilfeller hvor id-kvoten ikke tilbakeføres til samme fartøy det kom fra må den, ved opphør av ordningen, splittes til et fartøy som tilhører den samme lengdegruppen eller lavere som det fartøy den opprinnelig kom fra.

Alternativt foreslår Fiskeridirektoratet at i de tilfeller hvor id-kvoten ikke tilbakeføres til samme fartøy den kom fra, må kvoten splittes til et fartøy under 11 meter, i overensstemmelse med kvotens hjemmelslengde.

Med lengdegruppe siktes det til lengdeinndelingen i Finnmarksmodellen.

3. Påmelding eller søknadsbasert ordning

3.1 Innspill etter reguleringsmøtet.

Fiskarlaget

Fiskarlaget mener ordningen må være søknadsbasert. Dette vil være noe mer tidkrevende og ressurskrevende enn en påmeldingsordning, men vil sikre at deltakerne oppfyller de nødvendige kravene for å delta, samt gi en mer strukturert forvaltning av ordningen.

Nord Fiskarlag

Styret i Nord Fiskarlag støtter Fiskeridirektoratets forslag om at sammenslåingsordningen skal være søknadspliktig fremfor en påmeldingsordning, selv om det vil være noe mer tidog ressurskrevende. En søknadspliktig ordning sikrer at deltakerne oppfyller de nødvendige kravene og gir en mer strukturert forvaltning av ordningen.

Norges Kystfiskarlag

Norges Kystfiskarlag mener sammenslåingsordningen må baseres på påmelding. Dersom ordningen skal være søknadspliktig vil dette medføre saksbehandlingstid – og dersom ordningen skal kunne startes opp fra 01.01.2025 vil det være uheldig dersom fartøyene må avvente oppstart av sitt fiske på nyåret i påvente av saksbehandling.

Pelagisk forening støtter forslaget om at det blir en søknadsbasert ordning for både å gå inn og ut av ordningen.

3.2 Fiskeridirektoratets forslag etter reguleringsmøtet.

Sammenslåingsordningen slik den foreslås fra Fiskeridirektoratets side vil medføre en del manuell saksbehandling og kontroll, noe som tilsier at ordningen bør være søknadspliktig.

Norges Kystfiskarlag er bekymret for at en søknadsbasert ordning vil medføre at ordningen blir forsinket. Ellers ser det ut til at det er bred enighet i næringen om at ordningen slik den foreslås bør være søknadspliktig.

Fiskeridirektoratet tar synspunktene til etterretning og foreslår at sammenslåingsordningen i fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62°N etableres som en søknadspliktig ordning.

4. Fiskeridirektoratets forslag til forskrift

Fiskeridirektoratet foreslår at reglene for bruk av sammenslåingsordningen for torsk, hyse og sei nord for 62° N tas inn i forskrift om spesielle kvoteordninger for kystflåten.

Forslag til nytt § 3 sjettede ledd:

Med «eier» menes den fysiske eller juridiske person som direkte eier fartøyet.

Forslag til nytt kapittel [...]:

Kap XXX – Sammenslåingsordning for fartøy i lukket gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N

§ [...] Vilkår for sammenslåing av deltakeradganger

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til sammenslåing av to fartøys deltakeradganger på følgende vilkår:

- a. Begge fartøy må ha adgang til å delta i lukket gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N med hjemmelslengde under 11 meter.
- b. Fartøyene må ha samme eier. Fartøyeier må ha eid begge fartøyene det foregående år.
- c. Det kan ikke være registrert fangst innværende år på deltakeradgangen til det fartøyet som oppgir sin deltakeradgang.
- d. Fartøyet som oppgir sin deltakeradgang skal slettes i merkeregisteret.

§ [...] Begrensninger i adgangen til å delta i andre ordninger

Fartøyet som mottar deltakeradgangen kan ikke delta i samfiske (kvotesamarbeidsordning) i fisket etter torsk, hyse og sei for fartøy i lukket gruppe i den perioden fartøyet benytter seg av sammenslåingsordningen.

§ [...] Aktivitetskrav

I den perioden fartøyet inngår i sammenslåingsordningen må fartøyeier det foregående år ha landet hyse [og/eller] sei for mer enn 200 000 kroner med fartøyet.

Alternativt:

I den perioden fartøyet inngår i sammenslåingsordningen må fartøyeier det foregående år ha landet fangst for mer enn xxx kroner med fartøyet.

Alternativt:

I den perioden fartøyet inngår i sammenslåingsordningen må fartøyeier det foregående år ha landet [...] % av fartøyets garanterte kvote på hyse [og/eller] sei med fartøyet.

Dersom kravet i første ledd ikke oppfylles, vil id-kvotens kvotefaktor i fiske etter torsk, reduseres med xx% det påfølgende år.

§ [...] Splitting av id-kvote

De sammenslåtte deltakeradgangene kan splittes med virkning fra det kommende år. Fartøyet som mottar en deltakeradgang, må tilhøre den samme lengdegruppe eller lavere enn det fartøyet som oppgav sin deltakeradgang i henhold til § [...]

Alternativt

De sammenslåtte deltakeradgangene kan splittes med virkning fra det kommende år. Fartøyet som mottar en deltakeradgang, må ha en største lengde under 11 meter.

Med hilsen

Oddny Vibeke Irene Svendsen
seksjonssjef

Kathrine Stoltenberg
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- Og Fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Vedlegg

Saksfremlegg i reguleringsmøtet
innspill-bivdu
innspill sametinget
innspill-norges-fiskarl
innspill-nord-fiskarlag
innspill-norges-kystfiskarlag
innspill-pelagisk-forening (1)

